

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

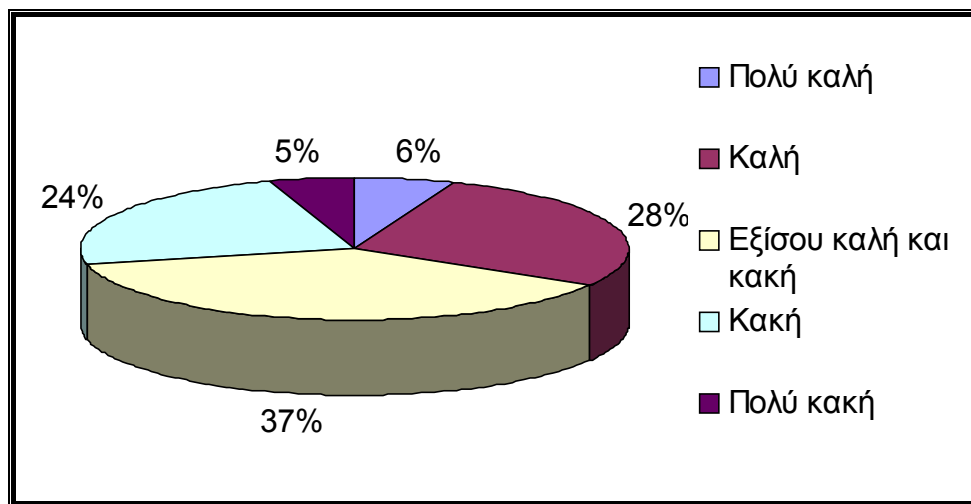
9.1 Εισαγωγή

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι μία πολυδιάστατη έννοια, η οποία αποτελεί μία εναλλακτική αντίληψη της ανάπτυξης, με κύριο γνώμονα το καθαρότερο περιβάλλον και επιδρά στην ποιότητα της ζωής μας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να διαμορφώσει τέτοιες πολιτικές συνθήκες ώστε να αναγνωριστεί η πολυπλοκότητα του θέματος αυτού καθώς και να προάγει αποτελεσματικές λύσεις τόσο σε πανευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο κείμενο που ακολουθεί υπάρχει περιγραφή και ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν σχετικά με το περιβάλλον. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των ατόμων που απάντησαν στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο είναι 594, ενώ το ερωτηματολόγιο δόθηκε στο διαδίκτυο από τον Μάιο έως τον Ιούνιο του έτους 2003. Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν με σκοπό να καταλήξουμε σε ορθά συμπεράσματα περιέχονται στην πέμπτη ενότητα του Παραρτήματος που φέρει τον τίτλο: «Το Περιβάλλον» (Παράρτημα: Κεφάλαιο 4^ο Το Περιβάλλον).

9.2 Αποτελέσματα- Συμπεράσματα

Οι Ευρωπαίοι πολίτες γενικά εκτιμούν ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος στην χώρα την οποία διαμένουν είναι **καλή σε ποσοστό 33,7%** ενώ σε ποσοστό 37,7% θεωρούν ότι δεν είναι ούτε καλή ούτε κακή. Τα ποσοστά αυτά φαίνονται και στο κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί, όπου παρουσιάζεται η γνώμη των πολιτών όσον αφορά την συγκεκριμένη ερώτηση.

Γράφημα 9.1: Η ποιότητα του περιβάλλοντος της κάθε χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα

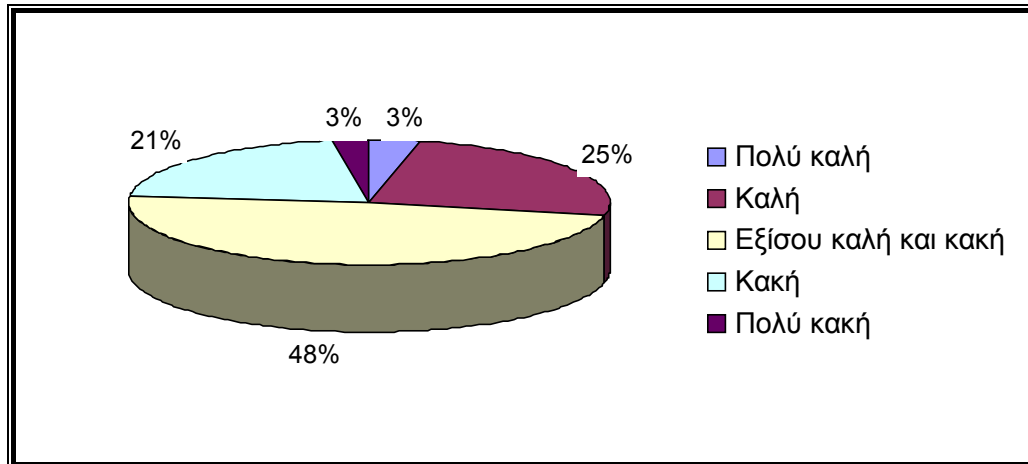

Με σκοπό να δούμε αν οι αρνητικές απαντήσεις είναι πράγματι λιγότερες από τις θετικές, υπολογίσαμε τον δείκτη I, ο οποίος μας δείχνει πόσο μεγαλύτερο ή μικρότερο είναι το ποσοστό των θετικών απαντήσεων σε σχέση με αυτό των αρνητικών. Η τιμή του δείκτη αυτού είναι 1,08, δηλαδή μεγαλύτερη της μονάδας, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι θετικές απαντήσεις είναι πράγματι περισσότερες από τις αρνητικές. Δηλαδή, **το ποσοστό των Ευρωπαίων που πιστεύουν ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος στην χώρα τους είναι καλή είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό αυτών που πιστεύουν ότι είναι κακή.**

Σχετικά όμως με την κατάσταση του περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μόνο το 28,3% των πολιτών πιστεύει ότι η κατάσταση είναι καλή ενώ το 23,4% πιστεύει ότι είναι κακή. Ακόμη, ο δείκτης I έχει τιμή 1,07, γεγονός που δείχνει ότι και πάλι το ποσοστό των θετικών απαντήσεων είναι μεγαλύτερο από αυτό των

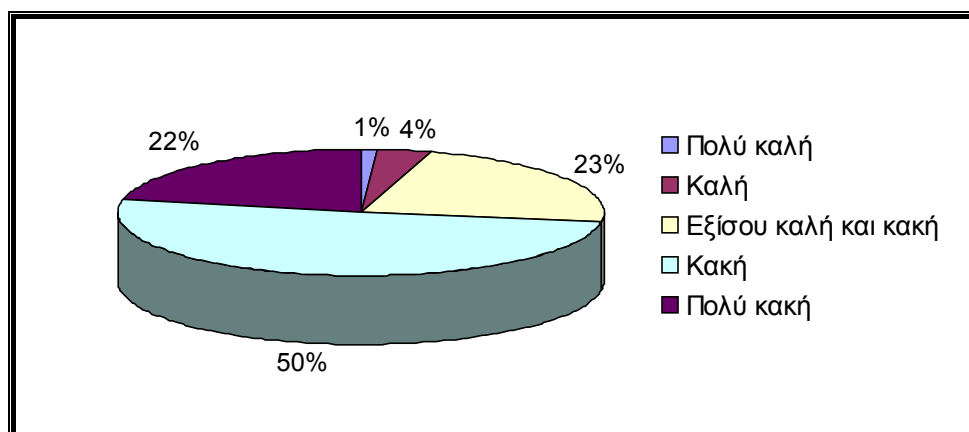
αρνητικών. Το διάγραμμα που ακολουθεί περιέχει τα ποσοστά αυτών που απάντησαν στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Γράφημα 9.2: Η ποιότητα του περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα

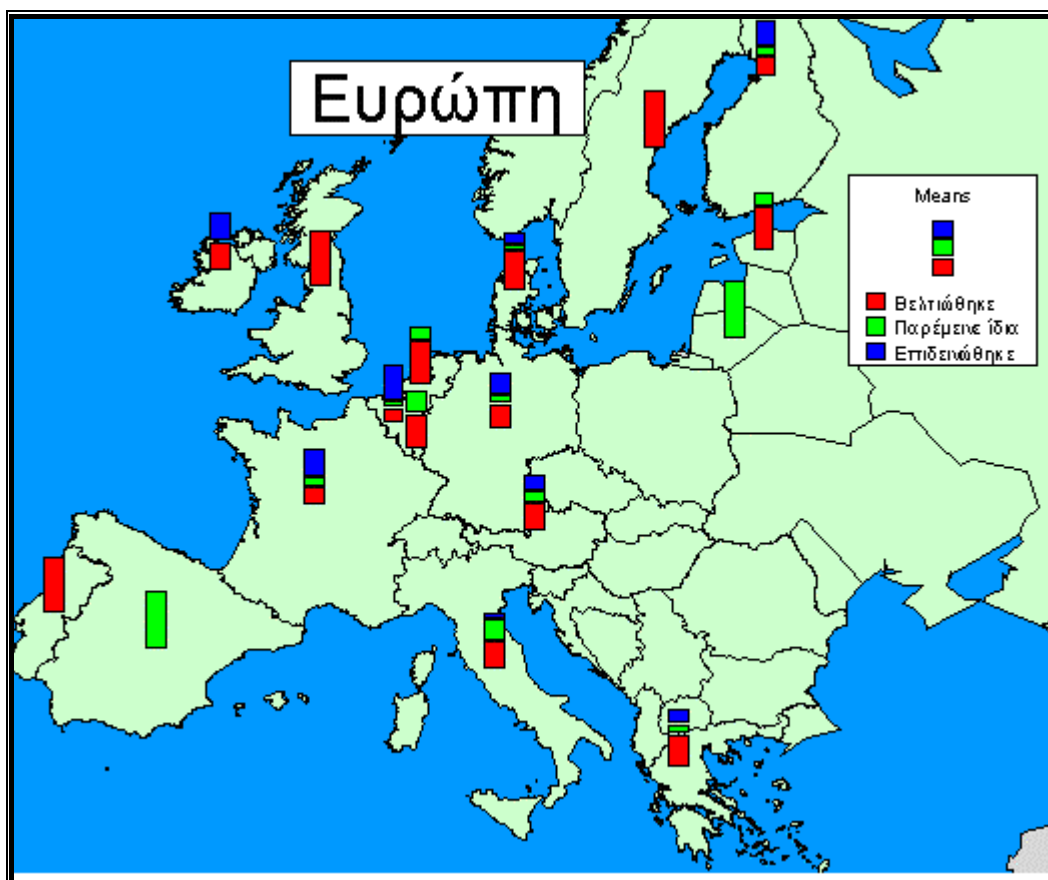
Στην περίπτωση όμως του περιβάλλοντος του πλανήτη σήμερα μόνο το 4,7% πιστεύει ότι η κατάσταση είναι καλή ενώ 72,7% πιστεύει ότι η κατάσταση είναι κακή ή πολύ κακή. Δηλαδή, οι επτά στους δέκα πολίτες θεωρούν την κατάσταση του περιβάλλοντος κακή σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ η τιμή του δείκτη I είναι 0,29, που είναι πολύ μικρότερη της μονάδας. Αυτό μας επιβεβαιώνει ότι το ποσοστό των αρνητικών απαντήσεων είναι πράγματι πολύ μεγαλύτερο από αυτό των θετικών. Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνονται τα ποσοστά των απαντήσεων.

Γράφημα 9.3: Η ποιότητα του περιβάλλοντος της γης σήμερα

Στην ερώτηση όμως σχετικά με το πως η ποιότητα του περιβάλλοντος έχει αλλάξει τα τελευταία δέκα χρόνια, βλέπουμε ότι το 45,3% των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρεί ότι τα πράγματα είναι καλύτερα στην χώρα την οποία διαμένει, ενώ το 37% θεωρεί ότι τα πράγματα είναι χειρότερα. Από το διάγραμμα που ακολουθεί μπορούμε να δούμε ότι η γνώμη των πολιτών σχετικά με το θέμα αυτό διαφέρει σημαντικά ανά χώρα.

Γράφημα 9.4: Η ποιότητα του περιβάλλοντος τα τελευταία δέκα χρόνια ανά χώρα

Έτσι, είναι φανερό ότι οι Ευρωπαίοι πιστεύουν πως το περιβάλλον είναι σε καλύτερη κατάσταση από ότι ήταν δέκα χρόνια πριν. Βλέπουμε όμως ότι δεν είναι τόσο αισιόδοξοι για το μέλλον, καθώς μόνο το 16,3% πιστεύει ότι σε 10 έως 25 χρόνια η κατάσταση του περιβάλλοντος θα βελτιωθεί, ενώ το 73,4% θεωρεί ότι η κατάσταση θα χειροτερεύει.

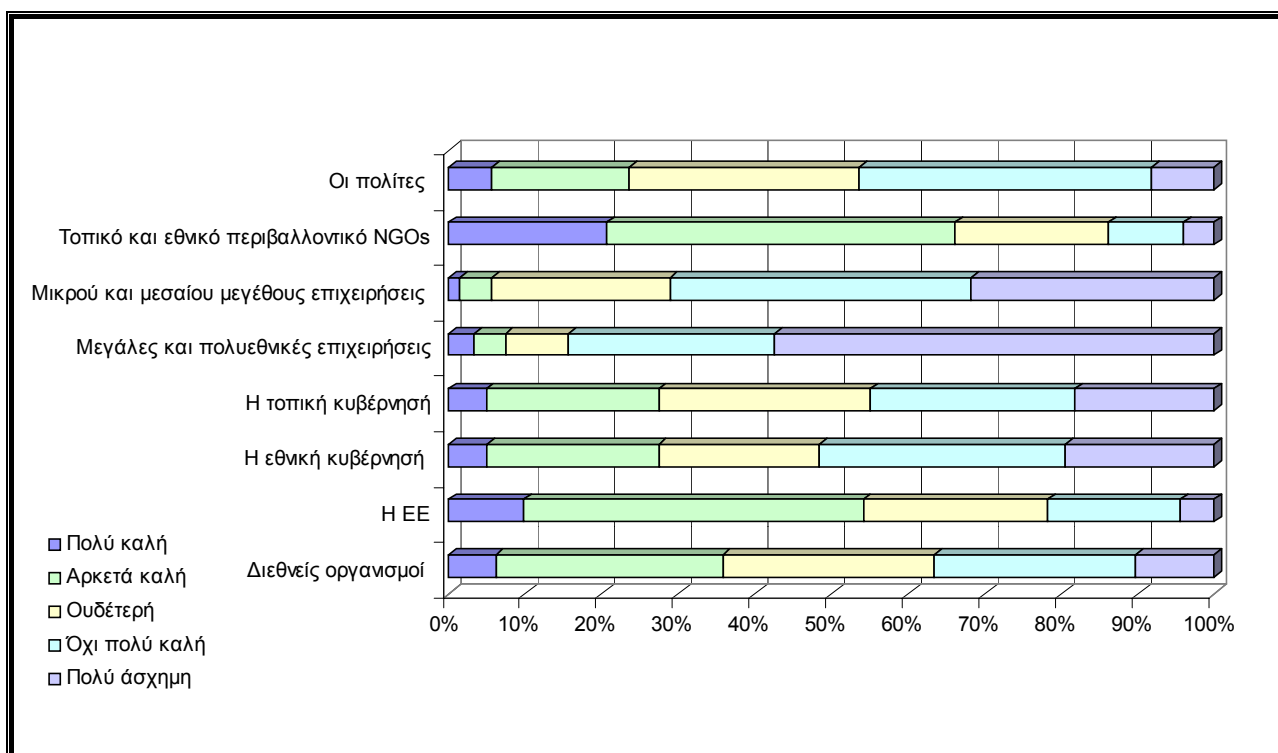
Ακόμη, το 81,1% των πολιτών θεωρεί ότι η αλλαγή κλίματος και η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη είναι ένα σημαντικό περιβαλλοντικό

πρόβλημα, ενώ το 68,18% πιστεύει ότι η μείωση των φυσικών πόρων αποτελεί πρόβλημα. Η μείωση της στρατοσφαιρικής οζονόσφαιρας θεωρείται από το 72,1% των πολιτών σημαντικό θέμα και η ερήμωση από το 73,7% αυτών. Επίσης, θέματα σχετικά με την ποιότητα του εδάφους (διάβρωση, μόλυνση κλπ.) αποτελούν σημαντικό πρόβλημα για το 71,7% των Ευρωπαίων ενώ η μόλυνση του αέρα είναι σημαντική για το 82% και η μόλυνση των υδάτων είναι σημαντική για το 86,5% των πολιτών. Επιπροσθέτως, τα στερεά απόβλητα (απορρίμματα, απόβλητα) είναι σημαντικό θέμα για το 70,2% και τα τοξικά, χημικά και πυρηνικά απόβλητα για το 76,1%. Η αστική ανάπτυξη και το κυκλοφοριακό πρόβλημα των πόλεων προβληματίζουν το 74,6% των πολιτών, ενώ η απώλεια πρασίνου και φυσικών περιοχών το 82,2% αυτών. Τέλος, η εξαφάνιση φυτών και ζώων αποτελεί σημαντικό θέμα για το 79,3% των Ευρωπαίων και τα ασφαλή τρόφιμα (γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, οι συγκομιδές χωρίς φυτοφάρμακα, κ.λ.π.) για το 71%.

Υπολογίζοντας τον δείκτη I για καθένα από τα παραπάνω ερωτήματα, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το σημαντικότερο πρόβλημα για τους Ευρωπαίους θεωρείται η μόλυνση των υδάτων ενώ λιγότερο σημαντική είναι η μόλυνση του αέρα και η απουσία χώρων πρασίνου στα μεγάλα αστικά κέντρα.

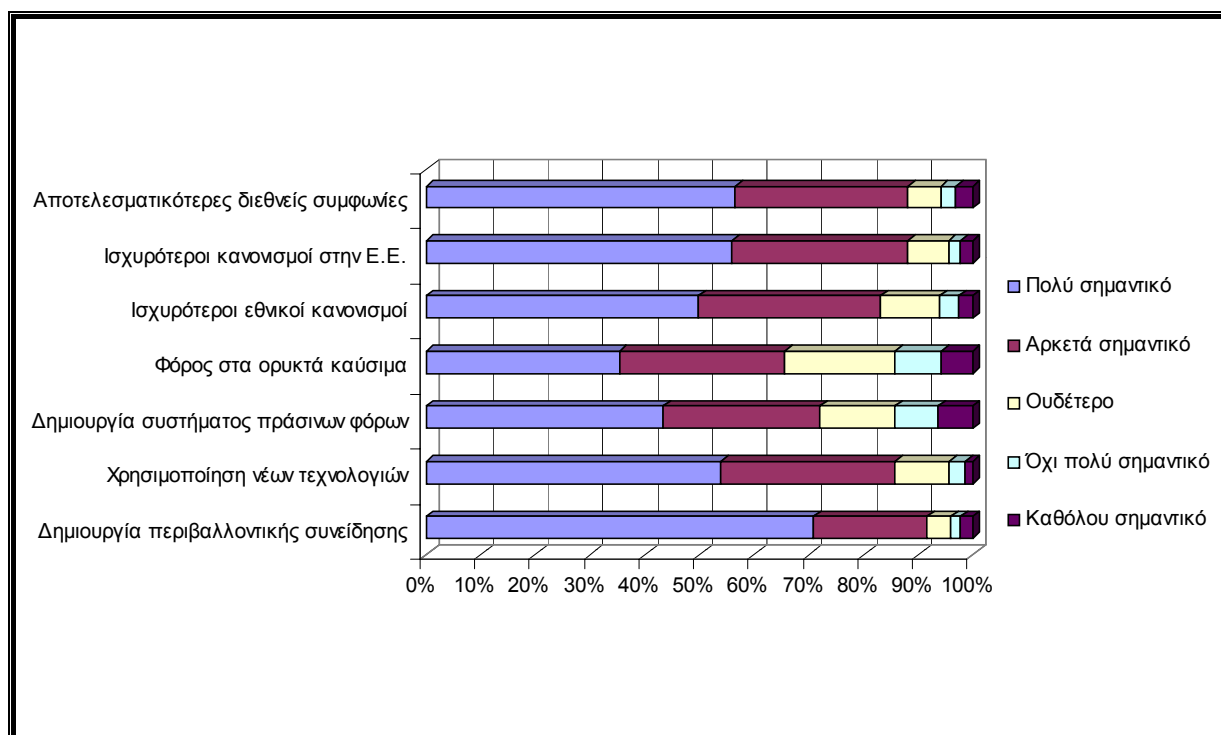
Στην ερώτηση που σχετίζεται με το πόσο καλά καθένας από ορισμένους φορείς εργάζεται για να βελτιώσει το περιβάλλον, βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα δεν είναι πολύ ενθαρρυντικά. Όπως φαίνεται και από το ραβδόγραμμα που ακολουθεί, η μόνη περίπτωση που το ποσοστό των θετικών απαντήσεων ξεπερνά αυτό των αρνητικών είναι η περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς η τιμή του δείκτη I είναι 1,71. Ακόμη, το ποσοστό των θετικών απαντήσεων για τους Διεθνείς Οργανισμούς είναι περίπου ίσο με αυτό των αρνητικών απαντήσεων, αφού η τιμή του δείκτη I είναι 0,99.

Γράφημα 9.5: Η συμβολή διαφόρων οργανισμών στην βελτίωση του περιβάλλοντος

Είναι λοιπόν φανερό ότι όλοι οι υπόλοιποι φορείς που αναφέρονται παραπάνω, εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών, δεν προσφέρουν σημαντικό έργο στην βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος. Έτσι, προτάθηκαν ορισμένες λύσεις με σκοπό να γίνει το περιβάλλον που ζούμε καλύτερο. Οι λύσεις που προτάθηκαν καθώς και η σημαντικότητα αυτών, όσον αφορά την βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, παρουσιάζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Γράφημα 9.6: Οι προτάσεις για στην βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι η λύση που σχετίζεται με την αύξηση συνειδητοποίησης και επέκταση της βασικής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα θεωρείται σημαντική από το 92% του πληθυσμού, ενώ η λύση που σχετίζεται με την χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών, έστω και αν αυτές κοστίζουν περισσότερο, υποστηρίζεται από το 86% του πληθυσμού.

Η δημιουργία ενός συστήματος των «πράσινων φόρων», έτσι ώστε οι καταναλωτές να πληρώνουν το πλήρες περιβαλλοντικό κόστος των προϊόντων που καταναλώνουν και χρησιμοποιούν υποστηρίζεται από το 72% του πληθυσμού. Ακόμη, η φορολόγηση των ορυκτών καυσίμων, όπως η βενζίνη και ο άνθρακας, θεωρείται σημαντική για το 65% του πληθυσμού. Οι ισχυρότεροι εθνικοί κανονισμοί θεωρούνται σημαντικοί από το 83% των Ευρωπαίων ενώ οι ισχυρότεροι κανονισμοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρούνται σημαντικοί από το 83% των πολιτών. Τέλος, οι αποτελεσματικότερες διεθνείς συμφωνίες μεταξύ των εθνών υποστηρίζονται από το 89% του πληθυσμού. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό θετικών απαντήσεων σε σχέση με αυτό των αρνητικών ανήκει στην πρώτη

κατά σειρά λύση, που αναφέρεται στην δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης και την επέκταση της βασικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, καθώς ο δείκτης I παίρνει την τιμή 11,4.

Σε κάθε όμως περίπτωση, το 58% των πολιτών θεωρεί ότι ακόμη κι αν δεν είναι τέλειες, οι διεθνείς συμφωνίες και συνθήκες είναι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα συνολικά περιβαλλοντικά προβλήματα. Σε αντίθεση με την άποψη αυτή, **το 42% των πολιτών πιστεύει ότι οι εθνικές κυβερνήσεις πρέπει να είναι αυτές που συχνότερα θα αποφασίζουν τι είναι καλύτερο για τη χώρα τους**, ανεξάρτητα από τις διεθνείς περιβαλλοντικές συνθήκες και συμφωνίες. Έτσι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί ότι θα πρέπει οι λύσεις στα περιβαλλοντικά θέματα να δοθούν σε παγκόσμιο και όχι σε εγχώριο επίπεδο.

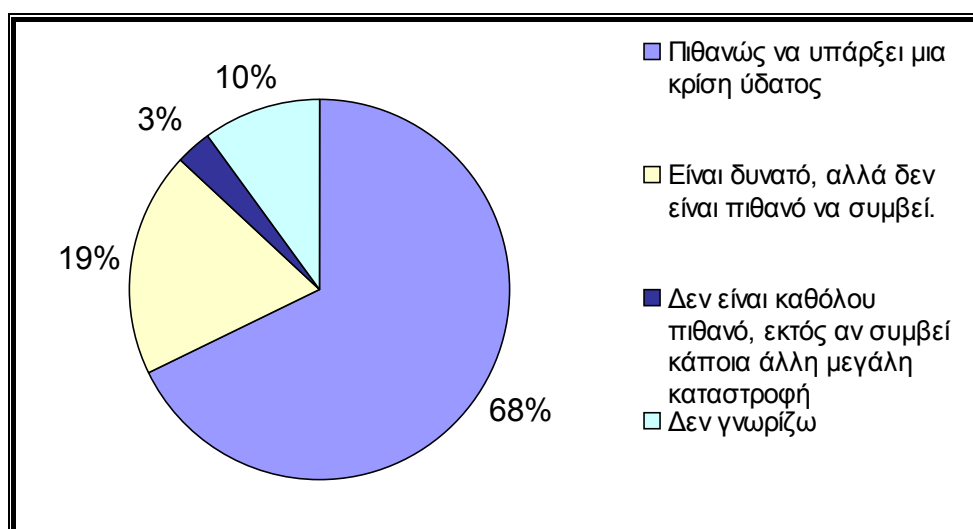
Η Σύνοδος Κορυφής όμως στο Γιοχάνεσμπουργκ το Σεπτέμβριο του 2000 για θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως και κάθε άλλη σύνοδος τέτοιας μορφής, θεωρείται ότι είναι η μοναδική λύση για την επίτευξη διεθνών συμφωνιών οι οποίες θα έχουν πραγματικά αποτελέσματα μόνο από το 9% του πληθυσμού. Ακόμη, ένα ποσοστό της τάξης του 14% θεωρεί ότι αυτές οι συνδιασκέψεις είναι χάσιμο χρόνου και χρήματος από τους πολιτικούς ηγέτες, χωρίς πραγματικά χρήσιμα αποτελέσματα. Το 77% όμως των Ευρωπαίων υποστηρίζει ότι η επίτευξη τέτοιων διεθνών συμφωνιών είναι σημαντική αλλά οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην αποδοτική εφαρμογή τους.

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι το πρόβλημα του περιβάλλοντος απαιτεί εφαρμογή των ήδη υπάρχοντων μεθόδων επίλυσής του. Το ίδιο όμως παρατηρούμε και στην περίπτωση της ανακύκλωσης, που θεωρείται ένας από τους βέλτιστους τρόπους βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Στην περίπτωση αυτή βλέπουμε ότι το 64% των πολιτών θεωρεί ότι ορισμένες χώρες ανακυκλώνουν τα απορρίμματά τους ενώ ορισμένες άλλες δεν εφαρμόζουν την συγκεκριμένη μέθοδο. Ακόμη, το 26% πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει κάνει πολλά πράγματα ακόμη και έτσι θα πρέπει να αυξηθεί δραματικά η ανακύκλωση προϊόντων. Η άποψη όμως ότι οι Ευρωπαίοι ανακυκλώνουν όσο το δυνατόν περισσότερο υποστηρίζεται μόνο από το 4% των πολιτών. Έτσι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τελικά, σύμφωνα με τους Ευρωπαίους, η ανακύκλωση δεν γίνεται στο βαθμό που θα έπρεπε ώστε να έχουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Σε συνδυασμό όμως με την ανακύκλωση, οι Ευρωπαίοι πολίτες υποστηρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υιοθετήσει και μία συγκεκριμένη ενεργειακή πολιτική. Οι Ευρωπαίοι, σε ποσοστό 81%, θεωρούν σημαντικότερο άξονα της ενεργειακής πολιτικής την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας που σχετίζεται με την χρήση ενέργειας και την παραγωγή. Επιπροσθέτως, το 13% των πολιτών θεωρεί ότι ο σημαντικότερος παράγοντας για την καθιέρωσή της είναι η εξασφάλιση επαρκών και συνεχών πηγών ενέργειας ενώ μόνο το 4% επιθυμεί να εδραιωθεί μία ενεργειακή πολιτική με βασικό άξονα την χαμηλή τιμή της ενέργειας για τους καταναλωτές.

Εκτός όμως από την ανακύκλωση και την ενέργεια, ένα άλλο θέμα που σχετίζεται με το περιβάλλον και προκύπτει από την μελέτη διαφόρων ειδικών είναι η ενδεχόμενη «κρίση ύδατος» τόσο στη Μεσόγειο όσο και σε άλλες περιοχές του πλανήτη στο βραχυπρόθεσμο μέλλον. Η κρίση αυτή αναφέρεται τόσο σε προβλήματα ποιότητας όσο και σε προβλήματα ποσότητας του νερού. Από τις απαντήσεις βλέπουμε ότι το 67% των πολιτών πιστεύει ότι πιθανώς να υπάρξει μία κρίση στο μέλλον, ενώ το 19% πιστεύει ότι είναι δυνατό κάτι τέτοιο να συμβεί πλην όμως δεν είναι πιθανό ενδεχόμενο. Ακόμη, μόνο το 3% ισχυρίζεται ότι κάτι τέτοιο δεν είναι καθόλου πιθανό να συμβεί, εκτός αν συμβεί κάποια άλλη μεγάλη καταστροφή ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό αυτών που απάντησαν πως δεν γνωρίζουν καθώς αγγίζει το 10%. Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται συνοπτικά στο κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί.

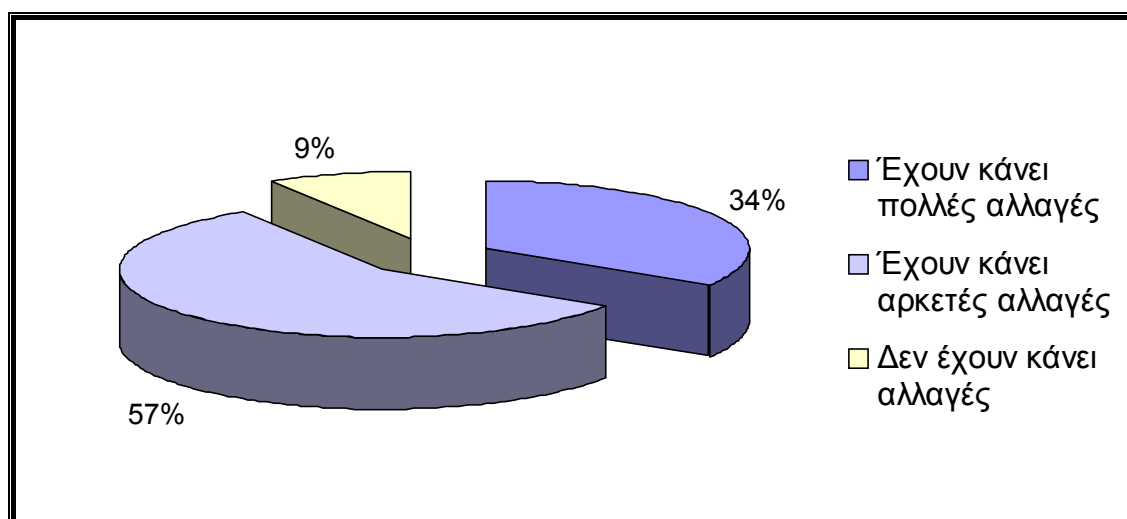
Γράφημα 9.7: Η κρίση ύδατος

Με σκοπό όμως την ορθή και έγκαιρη αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που σχετίζονται με το νερό, το 62% πιστεύει ότι καθώς η διαχείριση ύδατος είναι ένα πολιτικό ζήτημα, όλοι οι συμμετοχοί από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις μέχρι τους πολιτικούς, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτών, πρέπει να αναμειχθούν στην διαχείριση αυτή. Το 32% όμως πιστεύει ότι η ποιότητα του νερού και η ποσότητα αυτού είναι τεχνικά ζητήματα και πρέπει να αφεθούν στους εμπειρογνώμονες και τους επιστήμονες για να αναπτύξουν αυτοί τις καλύτερες λύσεις.

Παρατηρούμε ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον. Αυτό φαίνεται και από το ακόλουθο κυκλικό διάγραμμα, όπου παρατηρούμε ότι το 34% των πολιτών θεωρεί ότι τα τελευταία χρόνια έχει κάνει πολλές συγκεκριμένες αλλαγές στην καθημερινή ζωή του, προκειμένου αυτή να είναι περισσότερο «πράσινη», ενώ το 57% θεωρεί ότι έχει κάνει αρκετές αλλαγές στον τομέα αυτό.

Γράφημα 9.8: Οι αλλαγές στην καθημερινή ζωή των πολιτών, ώστε αυτή να γίνει περισσότερο «πράσινη»

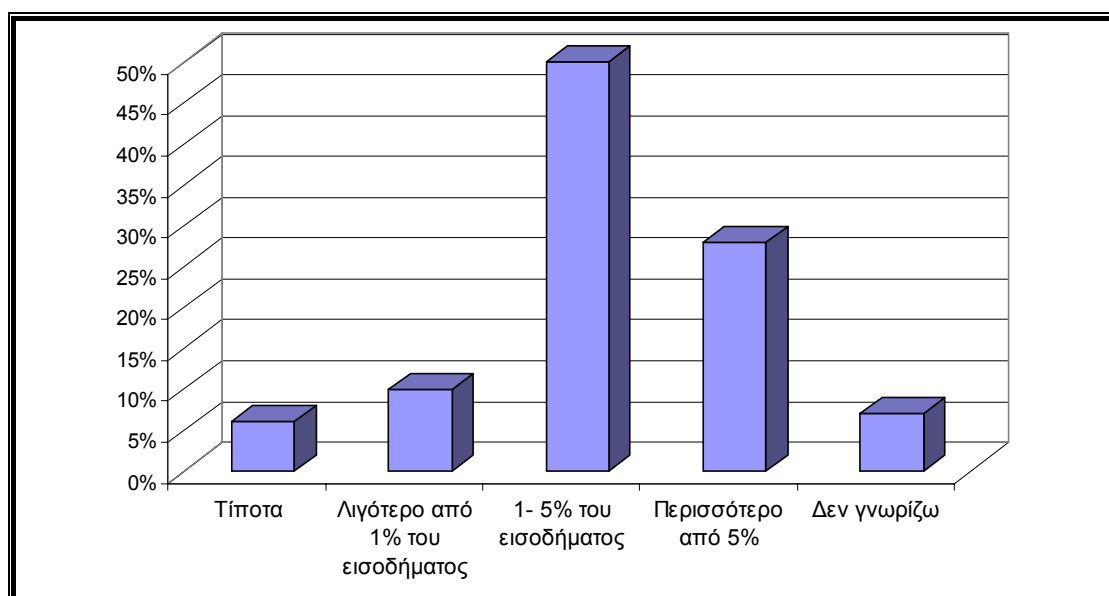
Στην ερώτηση όμως που σχετίζεται με την συμμετοχή των πολιτών σε NGO περιβαλλοντικές οργανώσεις, τα αποτελέσματα είναι διαφορετικά καθώς μόνο το 20% των πολιτών είναι μέλος κάποιας περιβαλλοντικής οργάνωσης, ενώ το 11% των

Ευρωπαίων είχε υπάρξει μέλος περιβαλλοντικής οργάνωσης τα τελευταία χρόνια και το 69% δεν ήταν ποτέ μέλος αντίστοιχης οργάνωσης.

Ακόμη, μόνο το 19% των πολιτών συμμετέχει πάντα με πολλές διαφορετικές ενέργειες στις περιβαλλοντικές «πολιτικές», όπως η συμμετοχή σε μια διαδήλωση, η επαφή ενός πολιτικού, η υπογραφή μιας αίτησης, και άλλες παρόμοιες ενέργειες, ενώ το 49% συμμετέχει περιστασιακά αλλά όχι τακτικά.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες, όπως αναφέραμε και παραπάνω, είναι ευαισθητοποιημένοι σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον, χωρίς όμως να συμμετέχουν ενεργά. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 28% των πολιτών είναι διατεθειμένο να προσφέρει περισσότερο από το 5% του εισοδήματός του με σκοπό να υπάρξει μία πραγματική βελτίωση στο περιβάλλον. Ακόμη, το 50% των Ευρωπαίων δηλώνει ότι θα μπορούσε να προσφέρει το 1 έως 5% του εισοδήματός του για το περιβάλλον, ενώ το 10% θα επιθυμούσε να δώσει λιγότερα από το 1% των εισοδημάτων του για το σκοπό αυτό. Τέλος, μόνο το 6% των πολιτών δεν επιθυμεί να δαπανήσει χρήματα για το περιβάλλον, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα που ακολουθεί.

Γράφημα 9.9: Το ποσοστό του εισοδήματος που επιθυμούν οι πολίτες να προσφέρουν για το περιβάλλον

9.3 Συνοπτικά συμπεράσματα

Συνοψίζοντας λοιπόν τα παραπάνω αποτελέσματα καταλήξαμε στα εξής συμπεράσματα:

- Το ποσοστό των Ευρωπαίων που πιστεύει ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος στην χώρα του και στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι καλή είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό αυτών που πιστεύουν ότι είναι κακή.
- Οι επτά στους δέκα πολίτες θεωρούν ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος του πλανήτη είναι κακή.
- Τα τελευταία δέκα έτη η κατάσταση του περιβάλλοντος έχει βελτιωθεί, σύμφωνα με το 45,1% των πολιτών, ενώ έχει χειροτερεύσει σύμφωνα με το 37% των Ευρωπαίων.
- Το 73,45 των πολιτών πιστεύει ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος του πλανήτη θα χειροτερεύσει τα 10 έως 25 επόμενα χρόνια.
- Τα τρία κατά σειρά σημαντικότερα προβλήματα του περιβάλλοντος είναι η μόλυνση των υδάτων, η μόλυνση του αέρα και η απουσία πρασίνου στα μεγάλα αστικά κέντρα.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται ο φορέας που εργάζεται περισσότερο για την βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, καθώς το ποσοστό των ατόμων που πιστεύει ότι εργάζεται αρκετά είναι πού μεγαλύτερο από αυτό των ατόμων που πιστεύει ότι δεν εργάζεται όσο θα έπρεπε.
- Η λύση στα περιβαλλοντικά προβλήματα, σύμφωνα με το 92% των Ευρωπαίων, πρέπει να δοθεί μέσω της δημιουργίας περιβαλλοντικής συνείδησης και της επέκτασης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.
- Οι λύσεις πρέπει να δοθούν σε παγκόσμιο επίπεδο, μέσω διεθνών συμφωνιών και συνθηκών, σύμφωνα με το 58% των πολιτών, ενώ οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στην αποδοτική εφαρμογή των διαφόρων συνθηκών ,όπως πιστεύει το 77% του πληθυσμού.
- Το 64% των πολιτών πιστεύει ότι η ανακύκλωση γίνεται από ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά δεν γίνεται από άλλες.

- Ο σημαντικότερος άξονας της ενεργειακής πολιτικής θα πρέπει να είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, που σχετίζεται με την χρήση ενέργειας και την παραγωγή.
- Το 67% των πολιτών πιστεύει ότι είναι πιθανό να αντιμετωπίσουμε «κρίση ύδατος» στο προσεχές μέλλον, ενώ 62% θεωρεί ότι η διαχείριση των υδάτινων πόρων είναι πολιτικό ζήτημα και πρέπει να υπάρχει συμμετοχή όλων των πολιτών, επιχειρήσεων και άλλων φορέων με σκοπό να αντιμετωπιστεί ορθά το ζήτημα αυτό.
- Το 91% των Ευρωπαίων θεωρεί ότι τα τελευταία χρόνια έχει κάνει αλλαγές με σκοπό να γίνει η ζωή του πιο πράσινη, αλλά μόνο το 31% είναι ή ήταν μέλος κάποιας περιβαλλοντικής οργάνωσης.
- Το 68% των πολιτών συμμετέχει, τακτικά ή περιστασιακά, με διάφορες ενέργειες σε περιβαλλοντικές «πολιτικές», ενώ το 50% των πολιτών είναι διατεθειμένο να δαπανήσει από 1 έως 5% του εισοδήματός του, με σκοπό να βελτιωθεί η ποιότητα του περιβάλλοντος.